

Projekt

z dnia 30 stycznia 2026 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY MIEJSKIEJ SKOCZOWA**

z dnia 2026 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2026-2028

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 w związku z art. 5c ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz. U. z 2025 r. poz. 1153 z późniejszymi zmianami), art. 176 pkt 1 oraz art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity: Dz. U. 2025, poz. 49 z późniejszymi zmianami) - Rada Miejska Skoczowa uchwala:

§ 1. Przyjąć Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2026 - 2028 w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Skoczowa.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

ADWOKAT

Ali nr 224/2026
Aleksandra Sikora-Beneš

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY NA LATA 2026 – 2028

Skoczów, luty 2026r.

str. 1

Spis treści

Wprowadzenie	3
1. Podstawa prawna tworzenia i funkcjonowania gminnego systemu wspierania rodziny	3
2. Zadania gminy	4
3. Instytucjonalne zasoby w zakresie wspierania rodziny na terenie Gminy Skoczów	6
4. Adresaci programu	7
5. Planowane efekty	7
6. Cele i zadania programu	7
7. Realizacja i finansowanie programu	10
8. Monitoring i ewaluacja	10

Wprowadzenie

Prawidłowo funkcjonująca rodzina stanowi dla dziecka najlepsze naturalne środowisko do optymalnego rozwoju. W niej powstają pierwsze i najbardziej trwałe więzi społeczne. To wzorce przekazane przez rodzinę kształtują model życiowy młodego pokolenia. Kryzys w tym zakresie rodzi nieprawidłowe funkcjonowanie całej rodziny w środowisku, ponieważ może dojść do powielania patologicznych wzorców zachowań.

Nie wszystkie rodziny potrafią stworzyć najlepsze warunki do prawidłowego rozwoju dziecka, dlatego ważne jest, aby proponowane rozwiązania w systemie pomocy społecznej umożliwiały przeciwdziałanie takim sytuacjom.

Gminny Program Wsparcia Rodziny na lata 2026-2028 zawiera opis funkcjonującego w Gminie Skoczów systemu opieki nad dzieckiem i rodziną. Skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiece nad dzieckiem i wychowaniu dzieci może być osiągnięta poprzez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z rodzinami. Program ukierunkowany jest na określone działania, mające na celu wspieranie rodziny i zapobieganie niedostosowaniu społecznemu.

Program jest zgodny z programami Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej oraz zapisami Strategii Polityki Społecznej Województwa Śląskiego na lata 2020-2030 jest również spójny z Gminną Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Skoczów na lata 2021-2027.

1. Podstawa prawna tworzenia i funkcjonowania gminnego systemu wspierania rodziny

Gminny Program Wsparcia Rodziny na lata 2026-2028 uwzględnia następujące akty prawne:

1. ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wsparciu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
2. ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej,
3. ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej,
4. ustawa z dnia 25 lutego 1964r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy,
5. ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
6. ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
7. ustawa z dnia 4 listopada 2016r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”,
8. ustawa z dnia 9 czerwca 2022r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich.

2. Zadania gminy

Zadania gminy w zakresie opieki nad dzieckiem i rodziną oraz rozwiązywania problemów opiekuńczo-wychowawczych określa ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz ustawa o pomocy społecznej i należą do nich:

1. opracowanie i realizacja gminnych programów wspierania rodziny;
2. podnoszenie kwalifikacji asystentów rodziny i pracowników socjalnych;
3. tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:
 - zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
 - organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
 - prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
4. finansowanie:
 - podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny i pracowników socjalnych,
 - kosztów związanych z udzielaniem pomocy, ponoszonych przez rodziny wspierające;
5. współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;
6. sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie w wersji elektronicznej;
7. prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy;
9. praca socjalna prowadzona z osobami i rodzinami w celu rozwinięcia lub wzmocnienia ich aktywności i samodzielności życiowej oraz ze społecznością lokalną, w celu zapewnienia współpracy i koordynacji działań różnych instytucji i organizacji ważnych dla zaspokojenia potrzeb członków społeczności;

Ponadto rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej burmistrz zapewnia wsparcie, które polega w szczególności na:

1. analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie;
2. wzmacnianiu roli i funkcji rodziny;
3. rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny;
4. podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny;
5. pomocy w integracji rodziny;
6. przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny;

Jednym z rozwiązań w systemie pomocy społecznej jest możliwość korzystania ze wsparcia asystenta rodziny na rzecz rodzin przeżywających trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Do zadań asystenta rodziny należy m. in.:

1. opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną, we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym, o którym mowa w art. 11 ust. 1;
2. opracowanie, we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem pieczy zastępczej planu pracy z rodziną, który jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej;
3. udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego;

4. udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych;
5. udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych;
6. udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi;
7. wspieranie aktywności społecznej rodzin;
8. motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych;
9. udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej;
10. motywowanie do udziału w zajęciach dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych;
11. udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych;
12. podejmowanie działań zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin;
13. prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci;
14. prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną;
15. dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny, nie rzadziej niż co pół roku;
16. monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną;
17. sporządzanie, na wniosek sądu, opinii o rodzinie i jej członkach;
18. współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny;
19. współpraca z zespołem interdyscyplinarnym lub grupą diagnostyczno-pomocową.

Dnia 1 stycznia 2017 r. weszła w życie ustawa o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, na podstawie, której asystent otrzymał dodatkowe zadania na rzecz rodziny:

- a) koordynowanie działań podejmowanych przez rodzinę w kierunku zmierzającym do odnalezienia się w nowej sytuacji, do opieki nad chorym dzieckiem, do dbania o siebie w sytuacji, kiedy ciąża jest zagrożona;
- b) wskazywanie placówek, gdzie rodzina może uzyskać pomoc;
- c) umawianie rodziny na konieczne wizyty lekarskie, jeśli z jakichś powodów rodzina sama nie będzie mogła tego zrobić;
- d) koordynowanie działań porodowych oraz żeby noworodek miał zapewnioną opiekę neonatologiczną;
- e) koordynowanie wizyt psychologicznych, psychiatrycznych i innych wizyt specjalistycznych.

Asystent rodziny koordynuje poradnictwo u kobiet posiadających dokument potwierdzający ciążę lub rodzin z dzieckiem posiadającym zaświadczenie o ciężkim i nieodwracalnym upośledzeniu albo nieuleczalnej chorobie zagrażającej życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

3. Instytucjonalne zasoby w zakresie wspierania rodziny na terenie Gminy Skoczów

Instytucje realizujące działania na rzecz dziecka i rodziny

Lp.	Nazwa Placówki	Rodzaj działania
1	Ośrodek Pomocy Społecznej	• pomoc finansowa i rzeczowa, • dożywianie dzieci w szkole i przedszkolu, • praca socjalna, • poradnictwo specjalistyczne, • aktywizacja społeczno – zawodowa, • edukacja rodziców, • wspieranie aktywności lokalnej, • wolontariat, • organizowanie akcji zima i lato z programem profilaktycznym dla dzieci, • koordynacja zadań zleczanych organizacjom pozarządowym w ramach wsparcia rodziny
2	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	• poradnictwo prawne, psychologiczne, • przeciwdziałanie problemom dotyczącym nadużywania alkoholu,
3	Placówki oświatowe	• działalność edukacyjno – wychowawcza, • wsparcie dla rodziców i dzieci
4	Zespół Interdyscyplinarny	• wsparcie i pomoc w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej
5	Popołudniowe zajęcia opiekuńcze	• organizowanie czasu wolnego, • pomoc w odrabianiu lekcji,
6	MCK Integrator	• koła zainteresowań
7	Placówki ochrony zdrowia	• działalność w zakresie profilaktyki i opieki zdrowotnej
8	Kościół i związki wyznaniowe	• działalność charytatywna, • promowanie pozytywnego wizerunku rodziny, • organizacja wypoczynku dla dzieci i młodzieży w okresie ferii i wakacji letnich
9	Organizacje pozarządowe	• organizacja wypoczynku dla dzieci i młodzieży w okresie ferii i wakacji letnich

4. Adresaci programu

Program skierowany jest do:

1. Rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.
2. Rodzin żyjących w ubóstwie w tym dotkniętych bezrobociem.
3. Rodzin, u których występują uzależnienia.
4. Dzieci i młodzieży zagrożonej niedostosowaniem społecznym.
5. Rodzin dotkniętych przemocą.
6. Rodzin niepełnych.
7. Rodzin wielodzietnych.

5. Planowane efekty

1. Wzmocnienie i rozwój systemu rozwiązywania problemów rodziny,
2. Zapobieganie wykluczeniu społecznemu rodziny oraz jej członków,
3. Integrowanie działań instytucji i podmiotów na rzecz rodziny,
4. Promocja oraz kreowanie pozytywnego obrazu rodziny,
5. Poprawa funkcjonowania rodziny biologicznej jako naturalnego środowiska rozwoju dziecka.

6. Cele i zadania programu

Celem głównym Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2026-2028 jest wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Główne założenia systemu wspierania rodziny.

1. Wzmocnienie roli, funkcji i wartości rodziny.
2. Rozwijanie systemu wsparcia dla rodzin w kryzysie celem prawidłowego wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych.
3. Poprawa jakości życia i pomoc w zapewnieniu rodzinom bezpieczeństwa socjalnego.
4. Przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodziny.
5. Podejmowanie działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny biologicznej.
6. Wsparcie kadry zajmującej się pomocą na rzecz rodziny.

Zadania podejmowane w ramach Programu.

Lp	Zadania	Wskaźniki realizacji działań	Czas realizacji	Realizatorzy
1.	Diagnoza problemów w rodzinie oraz ocena sytuacji dziecka, współpraca podmiotów pracujących z rodziną w zakresie systematycznego diagnozowania problemów.	• ilość spotkań z pedagogami, kuratorami rodzinnymi, • ilość wniosków do sądu z prośbą o wgląd w sytuację rodziny	Cały okres programu	OPS, placówki oświatowe, Sąd
2.	Udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej (dożywianie dzieci w szkołach i przedszkolach, wyprawki szkolne, stypendia szkolne i zasiłki szkolne, inne świadczenia).	• liczba dzieci dożywianych • liczba rodzin, którym przyznano świadczenia z pomocy społecznej	Cały okres programu	OPS
3.	Aktywizacja zawodowa i społeczna rodzin poprzez prowadzenie pracy socjalnej	• liczba kontraktów socjalnych	Cały okres programu	OPS
4.	Przeciwdziałanie uzależnieniom, agresji, przestępczości wśród dzieci i młodzieży – realizowanie programów profilaktycznych, spotkania z psychologami	• liczba dzieci, które uczestniczyły w programach profilaktycznych • liczba dzieci, które uczestniczyły w spotkaniach z psychologiem	Cały okres programu	OPS Jednostki oświatowe GKRPA,
5.	Monitorowanie rodzin z dziećmi zagrożonych uzależnieniami i motywowanie do leczenia/terapii	• Liczba rodzin z uzależnieniami • Liczba spraw skierowanych do GKRPA	Cały okres programu	OPS, GKRPA, ZI
6.	Organizowanie wypoczynku zimowego i letniego z programem profilaktycznym dla dzieci i młodzieży	• liczba dzieci, które skorzystały z wypoczynku	Ferie zimowe i wakacje letnie	OPS Jednostki oświatowe Organizacje pozarządowe, kościoły, związki wyznaniowe
7.	Realizowanie zadań związanych z	• Liczba Niebieskich Kart	Cały okres programu	OPS, ZI

	przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie			
8.	Zapewnienie wsparcia asystenta rodziny rodzinom przeżywającym trudności opiekuńczo-wychowawcze	• Liczba asystentów rodziny • Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny	Cały okres programu	OPS
9.	Organizowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży, pomoc w odrabianiu lekcji	• Liczba dzieci uczęszczających na zajęcia opiekuńcze	Cały okres programu	OPS Jednostki oświatowe, MCK Integrator
10.	Praca z rodziną – poradnictwo specjalistyczne	• Liczba rodzin korzystających z poradnictwa specjalistycznego • liczba osób uczestniczących w szkole dla rodziców	Cały okres programu	OPS GKRPA ZI
11.	Współfinansowanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej	• Liczba rodzin objętych pomocą	Cały okres programu	OPS
12	Organizowanie integracyjnych spotkań rodzinnych – pikniki rodzinne. Wspieranie i propagowanie różnych form aktywności społecznej w celu umacniania więzi rodzinnych.	• Liczba rodzin/osób uczestniczących • ilość spotkań, festynów, pikników	Realizacja zadania w zależności od posiadanych środków	OPS, jednostki oświatowe
13	Praca socjalna z rodzicami dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej na rzecz powrotu dziecka do rodziny.	• Liczba rodzin objętych pracą socjalną na rzecz powrotu dziecka do rodziny	Cały okres programu	OPS
14	Monitoring efektów pracy z rodziną po zakończeniu współpracy z asystentem rodziny	• Liczba rodzin objętych monitoringiem	Trzy miesiące po zakończeniu współpracy z rodziną	OPS

7. Realizacja i finansowanie programu

Za koordynowanie i realizację zadań określonych w programie odpowiedzialny jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Skoczowie. Wszystkie zadania programu realizowane będą systematycznie w ramach podstawowej działalności Ośrodka.

Realizacja programu będzie się odbywać we współpracy z:

- Urzędem Miejskim
- Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – GKRPA,
- Miejskim Zarządem Oświaty
- MCK - Integrator
- Organizacjami pozarządowymi,
- Policją,
- Placówkami Oświatowymi,
- Kościołami i związkami wyznaniowymi,
- Placówkami ochrony zdrowia.

Źródłem finansowania Programu będą środki własne gminy oraz fundusze zewnętrzne.

8. Monitoring i ewaluacja

Program wspierania rodziny w Gminie Skoczów jest dokumentem otwartym i długofalowym, jego ewaluacja będzie prowadzona w zależności od potrzeb. Sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny będzie składane Burmistrzowi oraz Radzie Miejskiej do 31 marca każdego roku.

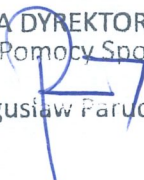
UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 176. ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2026-2028 zawiera opis funkcjonującego w Skoczowie systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną. W programie zawarte są zadania, które powinny doprowadzić do usprawnienia tego systemu. Zaplanowane formy współpracy pomiędzy instytucjami a także formy ich monitorowania przyczynią się do sprawniejszego funkcjonowania systemu wsparcia. Najskuteczniejszym bowiem narzędziem wsparcia rodziny w kryzysie jest sprawnie współdziałająca sieć instytucji i organizacji pomocowych. Program jest zgodny z programami Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej oraz zapisami Strategii Polityki Społecznej Województwa Śląskiego na lata 2020-2030. Program ten jest również spójny z Gminną Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Skoczów na lata 2021-2027.

BURMISTRZ

Rajmund Dedio

Z-CA DYREKTORA
Ośrodka Pomocy Społecznej

Bogusław Paruch